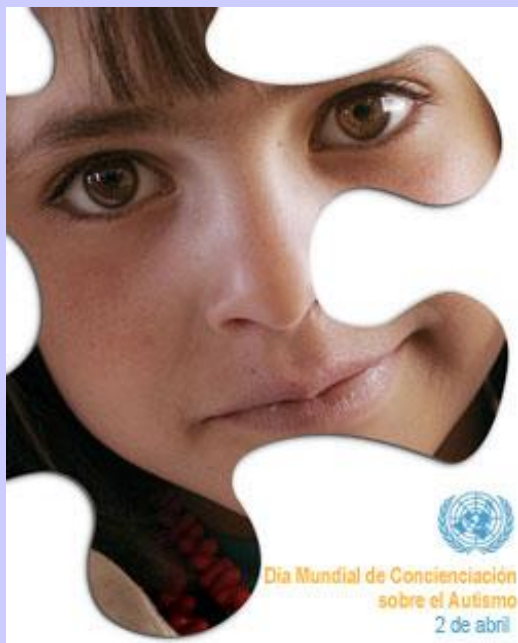
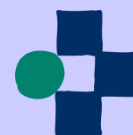

SUMANT ESFORÇOS EN L'ABORDATGE DE L'AUTISME

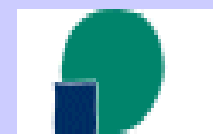

Mataró 26 de Març de 2012

*Unitat Funcional per al
Diagnòstic i Tractament dels
Trastorns d'Espectre Autista*

**Hospital
de Sabadell**

**Salut Mental
Parc Taulí**

Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç (CDIAP). Servei de Medicina Pediàtrica. Centre d'Atenció a la Dona i a l'Infant (CADI).

Unitat de Neuropediatria. Servei de Medicina Pediàtrica. Centre d'Atenció a la Dona i a l'Infant (CADI)

Centre de Salut Mental Infanto – Juvenil (CSMIJ). Centre de Salut Mental (CSM)

Corporació
Parc Taulí

Hospital
de Sabadell

UDIAT
Centre Diagnòstic

**Sabadell
Gent Gran**
Centre de Serveis

Albada
Centre Socioesportiu

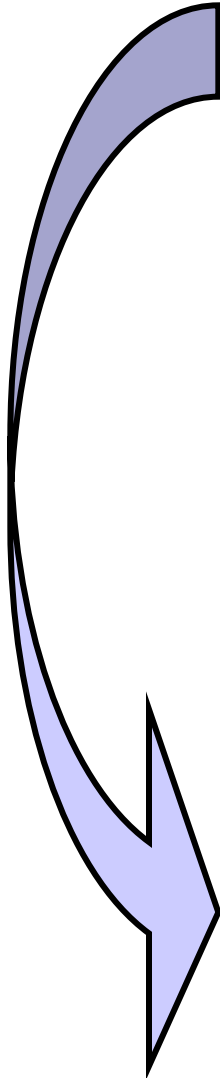
**Serveis
d'Atenció Primària**
Parc Taulí

DIAGNÒSTIC dels Trastorns d'Espectre Autista en primera infància.

Corporació
Parc Taulí

Per què és tan important?

El diagnòstic i tractament precoç millora la capacitat de compensació del trastorn i preveu l'espiral de complicacions derivades d'un mal enfocament inicial.

Hospital
de Sabadell

UDIAT
Centre Diagnòstic

Sabadell
Gent Gran
Centre de Serveis

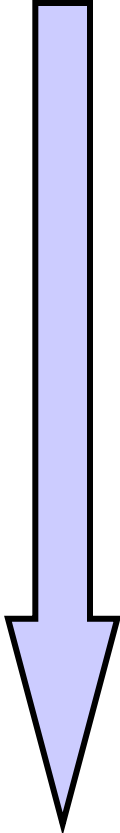

Albada
Centre Socio sanitari

Serveis
d'Atenció Primària
Parc Taulí

Seguiment: De les 1eres sospites

El diagnòstic en els primers anys de vida és freqüentment un "**procés en el temps**" en el que les "hipòtesis diagnòstiques inicials" es van modulant, completant i els diagnòstics de certesa van emergint.

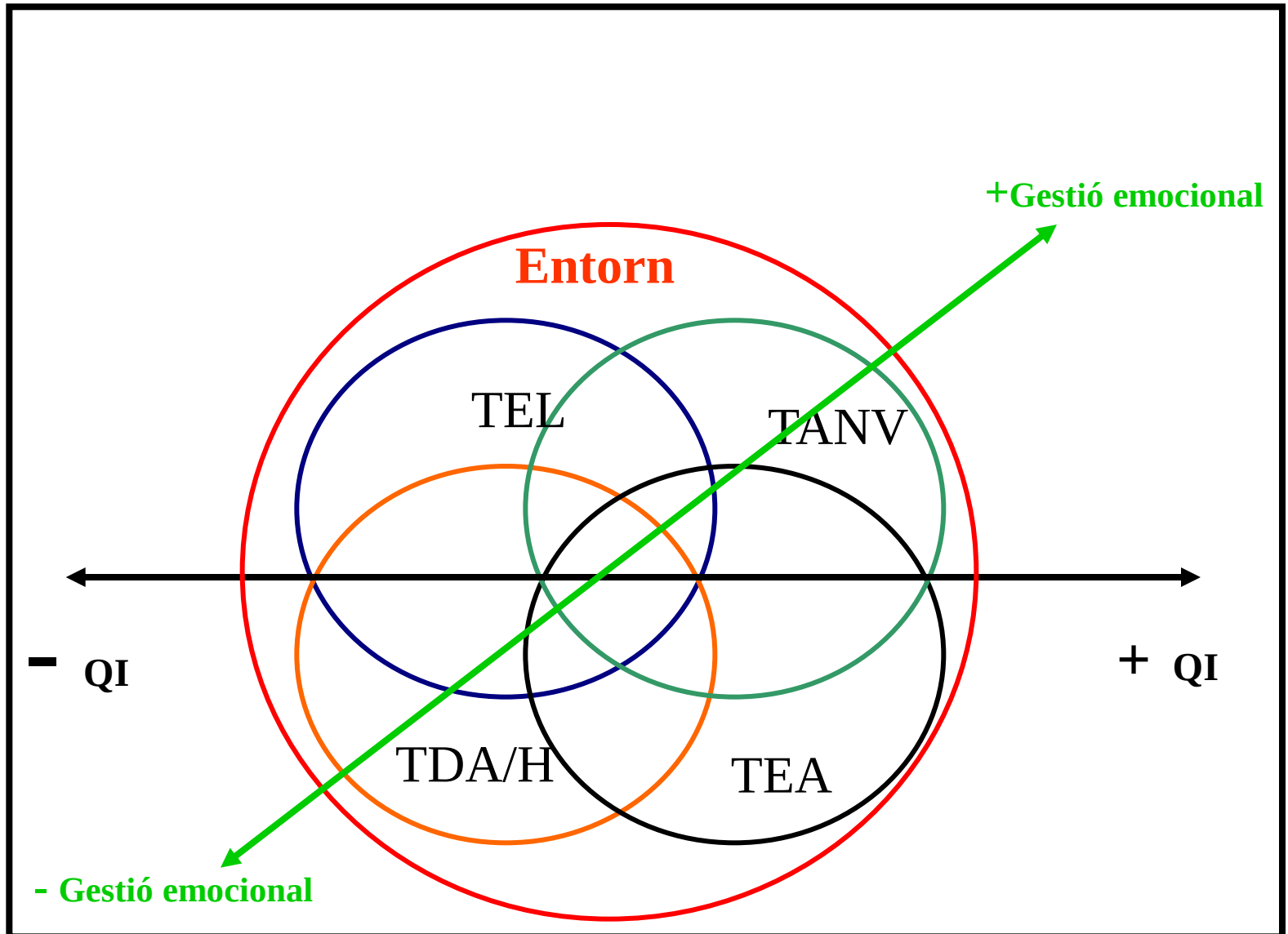

Al Diagnòstic complet

Corporació
Parc Taulí

Avaluació basada en **Processos de desenvolupament**

Hospital
de Sabadell

UDIAT
Centre Diagnòstic

Sabadell
Gent Gran
Centre de Serveis

Albada
Centre Socioesportiu

Serveis
d'Atenció Primària
Parc Taulí

Corporació
Parc Taulí

DSM V: Nous conceptes

IX International Congress
AUTISM-EUROPE
A FUTURE FOR AUTISM

Catania, 8-10 October 2010

DIMENSIONS DSM V	COMUNICACIÓ SOCIAL	INTERESSOS RESTRINGITS I CONDUCTES REPETITIVES
Requereix molt suport	Mínima comunicació social	Important interferència en vida diària
Requereix suport	Marcat dèficit amb iniciacions limitades o respostes atípiques	Obvis conductes i diferents contextos
Menys sever	Inclús amb suport impediments	Extraños o excessivos pero no interferentes
Simptomes subclínic	Presenta algun símptoma en aquest o dos dominis; no interferència significativa	Extraños o excessivos pero no interferentes
Variació dins la normalitat	Incomoditat social o soletat	No interferent

Hospital
de Sabadell

UDIAT
Centre Diagnòstic

Sabadell
Gent Gran
Centre de Serveis

Albada
Centre Socioesportiu

Serveis
d'Atenció Primària
Parc Taulí

Corporació
Parc Taulí

Estratègia Diagnòstica

DIAGNÒSTIC FUNCIONAL:

Què li passa al nen?

1ª Fase del Procés Diagnòstic.

Imprescindible per a iniciar
un abordatge terapèutic

DIAGNÒSTIC DIFERENCIAL:

Permet confirmar sospites
o diferenciar d'altres alteracions.

DIAGNÒSTIC ETIOLOGIC:

Quina és la causa última del problema

Possibilita el consell genètic, orienta
el despistatge de Tr. Associats, orienta
el pronòstic. En alguns casos permet
un tractament específic.

Hospital
de Sabadell

UDIAT
Centre Diagnòstic

Sabadell
Gent Gran
Centre de Serveis

Albada
Centre Socioesportiu

Serveis
d'Atenció Primària
Parc Taulí

Diagnòstic Funcional: Què li passa al nen?

Història Clínica:

Preocupació de la família.

Antecedents.

Desenvolupament.

Hàbits.

Conducta.

Interessos.

Situació familiar.

Situació escolar.

Exploració psicològica:

Valoració nivell cognitiu,
habilitats comunicatives i lingüístiques,
habilitats socials,
capacitat d'atenció,
nivell de flexibilitat cognitiva,
nivell d'ansietat,
peculiaritats de la conducta,
adaptació general al medi.
Valoració de l'entorn psicosocial.

Exploració física i neurològica:

Valoració perímetre cranial, possibles estigmes cutanis, trets dismòrfics, exploració motora completa (to, força, ROT, coordinació, sensibilitat i equilibri).

Instruments d'avaluació.

Dels mecanismes responsables dels canvis i no tant de l'alteració

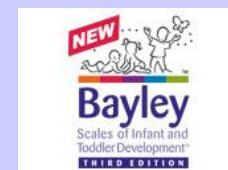
Capacitat cognitiva:

BSID-III – Escales de Desenvolupament de *Bayley* III

MSCA – Escales *McCarthy* d'Aptituds i Psicomotricitat per Nens

K.ABC – Bateria d'Avaluació de *Kaufman* per Nens

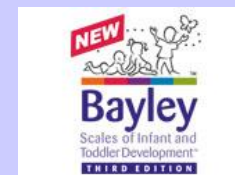
WISC-R – Escala d'Intel·ligència de *Wechsler*

Aptituds lingüístiques:

BSID-III – Escales de Desenvolupament de *Bayley* III.

ITPA – Test Illinois d'Aptituds Psicolingüístiques.

Instruments d'avaluació

Específics autisme:

ADOS - Escala d'Observació per al Diagnòstic de l'Autisme. *C.Lord*

ADI-R - Entrevista Diagnòstica per a Autisme Revisada. *M. Rutter*

Qüestionaris:

SCQ – Qüestionari de comunicació social. *C.Lord*

CBCL / C-TRF – Inventari del comportament del nen d'Achenbach.

Corporació
Parc Taulí

Diagnòstic Diferencial

**Determinar
capacitat cognitiva**

**Determinar
Nivell de llenguatge**

**Valorar si les conductes
són apropiades segons:**

Edat

Capacitat Cognitiva

Nivell de llenguatge

Hospital
de Sabadell

UDIAT
Centre Diagnòstic

Sabadell
Gent Gran
Centre de Serveis

Albada
Centre Socioes sanitari

Serveis
d'Atenció Primària
Parc Taulí

Corporació
Parc Taulí

Si no són apropiades...

Considerar Diagnòstic Diferencial amb:

Trastorns del desenvolupament

R.M. amb símptomes conductuals,
TEL,
TDA/H,
TANV,
sordesa congènita,
T. Coordinació motora

Trastorns de l'esfera cognitiva – conductual

Esquizofrènia d'inici en la infància,
deprivació psicosocial i/o afectiva greu,
mutisme selectiu,
fòbia social,
TOC

Diagnòstic Etiològic

10 –20 % de casos són atribuïbles a etiologies diagnosticables:

Cromosomopaties –
S.Genètics hereditaris –
Malalties metabòliques –
Causes infeccioses –
Infeccions intrauterines –
Seqüeles d'encefalitis herpètica –
Tòxics

Exàmens complementaris

A tots els nens:

Audiometria o PEAT

Cariotipus

X-Fràgil

Duplicació Cr. 15 -

MLPA. - Amplificació

Múltiple depenent

de Lligam per a

Autisme

Estudis específics:

Segons fenotipus clínic:

Screening metabòlic:

En els casos associats a RM, epilèpsia.

Neuroimatge:

En casos d'epilèpsia o RM.

EEG

En casos amb regressió clara de llenguatge
o sospita de crisis epilèptiques.

Nivells de plom

En casos de pica o estereotípies manuals intenses.

E. Del·leccions subtelomèriques.

En casos associats a trets dismòrfics.

Consulta genètica clínica.

Trets dismòrfics i estudi negatiu.

Corporació
Parc Taulí

INTERVENCIÓ TERAPÈUTICA

Hospital
de Sabadell

UDIAT
Centre Diagnòstic

**Sabadell
Gent Gran**
Centre de Serveis

Albada
Centre Socioesportiu

**Serveis
d'Atenció Primària**
Parc Taulí

Corporació
Parc Taulí

TIPUS DE TRACTAMENT

- Actualment no existeix un model **d'intervenció eficaç** vàlid per a tots els infants afectats.
- Elements comuns dels programes d'intervenció que s'han considerat més efectius. Un bon tractament dels TEA ha de:
 - Ser **individualitzat**
 - Ser **estructurat**
 - Ser **intensiu i extensiu** a tots el contexts de la persona
 - **Implicar** la participació de la **família**
- Existeix consens sobre el fet que és beneficiós **intervenir de forma primerenca**.

Hospital
de Sabadell

UDIAT
Centre Diagnòstic

Sabadell
Gent Gran
Centre de Serveis

Albada
Centre Socio-sanitari

Serveis
d'Atenció Primària
Parc Taulí

PLA DE TRACTAMENT

ÉS IMPORTANT:

- **Incloure** als pares, la resta de la família, l'escola i altres professionals en el disseny i aplicació del tractament
- **Conjugar** les necessitats individuals, prioritats familiars i recursos disponibles
- Descriure **objectius**
- Establir una jerarquia de **prioritats**
- Revisar l'eficàcia del **pla de tractament**
- Fer un calendari amb **sessions d'avaluació**

OBJECTIUS

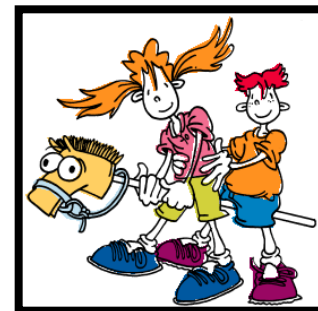
OBJECTIUS A NIVELL GLOBAL

- Potenciar el **benestar emocional** del nen
- Afavorir **seguretat i confiança**, crear un ambient de tranquil·litat
- Respectar els **ritmes propis** de cada nen
- Estar a prop i **contenir emocionalment** al nen quan plora o s'enfada

EL JOC COM A EINA D'INTERVENCIÓ

Amb el joc podem:

- **Explorar i descobrir**
- Potenciar la **comunicació** i facilitar el procés de socialització
- Treballar el **llenguatge** comprensiu i expressiu
- Desenvolupar la **imaginació** i capacitats com l'espontaneïtat, creativitat, observació, anàlisi, comparació, ...
- Ajudar en la **regulació de tensions** (el joc relaxa, activa i possibilita evadir-se)
- Proporcionar **plaer i satisfacció**
- Afavorir **aprenentatges significatius**
- Desenvolupar **estats atencional**s
- Proporcionar **estratègies per solucionar problemes**

Corporació
Parc Taulí

INTERVENCIÓ PSICOPEDAGÒGICA

Hospital
de Sabadell

UDIAT
Centre Diagnòstic

**Sabadell
Gent Gran**
Centre de Serveis

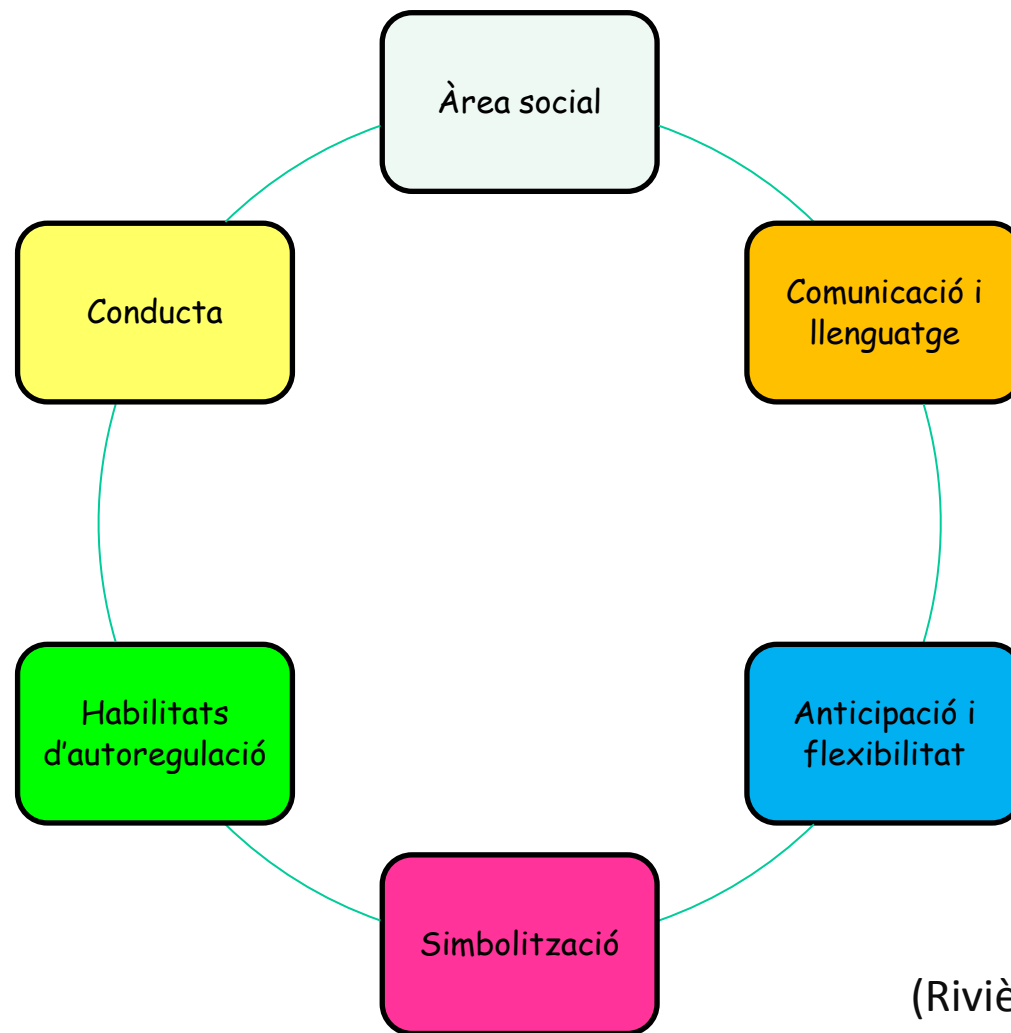

Albada
Centre Socioes sanitari

**Serveis
d'Atenció Primària**
Parc Taulí

INTERVENCIÓ PER ÀREES

(Rivière, 1997)

Corporació
Parc Taulí

ÀREA SOCIAL

OBJECTIUS DE TREBALL:

- Establir un **vincle** amb el nen
- Interacció recíproca i **atenció compartida**
- **Habilitats socials**

Hospital
de Sabadell

UDIAT
Centre Diagnòstic

Sabadell
Gent Gran
Centre de Serveis

Albada
Centre Socioes sanitari

Serveis
d'Atenció Primària
Parc Taulí

ÀREA SOCIAL: Establir un vincle amb el nen

OBJECTIUS DE TREBALL:

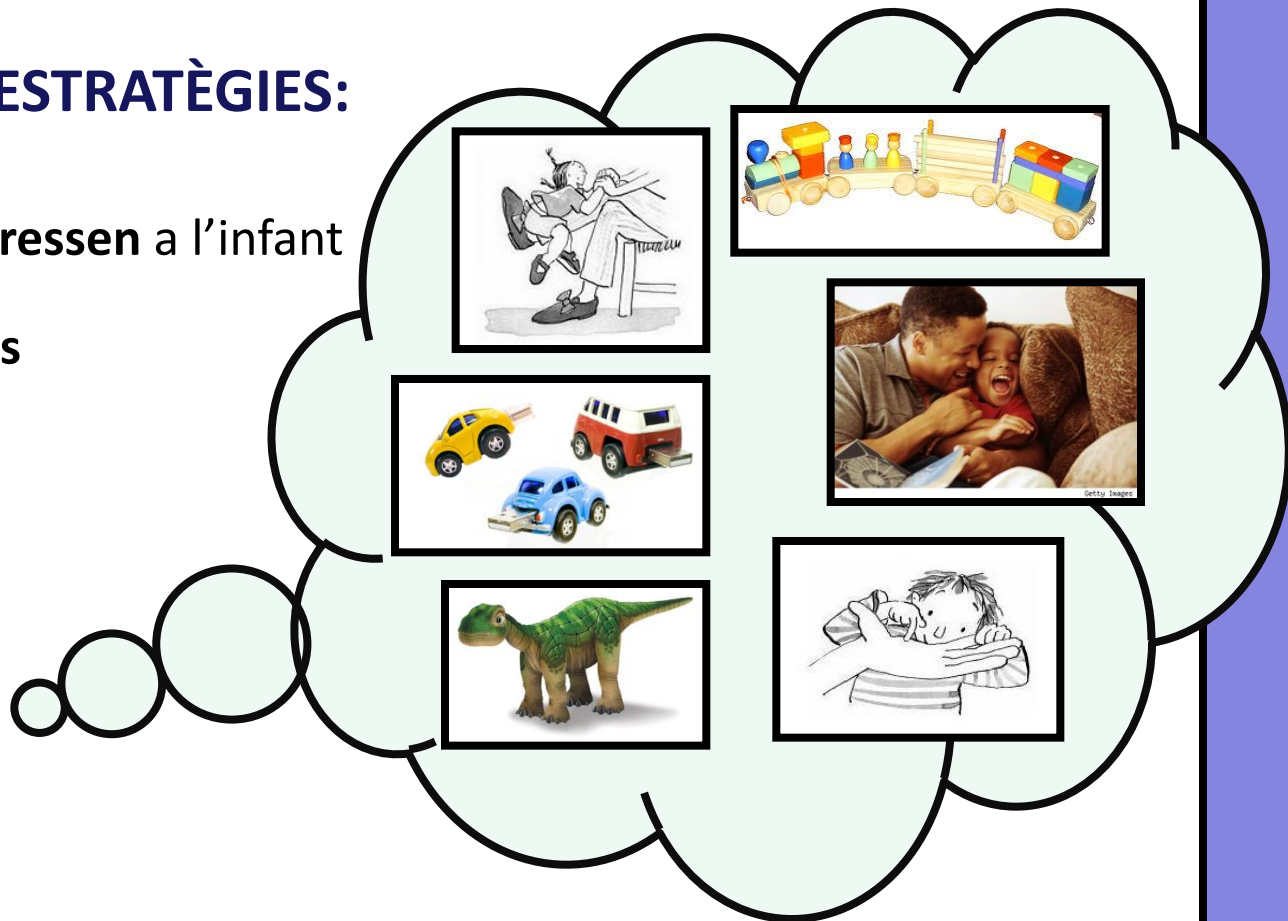
- Partir dels seus **interessos** i **adaptar-nos al seu joc** per iniciar intercanvis comunicatius i situacions d'atenció compartida.
- Respectar el seu **espai** i el seu **ritme de treball**, adaptant-nos en cada moment segons el seu estat emocional.
- Intentar **interpretar** (sobreinterpretar) el que vol o demana, establir una certa **complicitat** amb l'infant per aconseguir ficar-nos en el seu món...

ÀREA SOCIAL: Establir un vincle amb el nen

RECURSOS I ESTRATÈGIES:

- Les que **interessen** a l'infant
- **Jocs circulars**

ÀREA SOCIAL: interacció recíproca i atenció compartida

OBJECTIUS DE TREBALL:

- Establir i augmentar el **contacte visual** amb l'infant.
- **Imitar i exagerar** el que produeix i fa l'infant. Objectiu: que aquesta conducta derivi en una resposta d'interacció.
- Crear situacions que afavoreixin **l'atenció conjunta**
 - **Cridar l'atenció de l'altre** amb la mirada, gestos, senyalant...
- Ensenyar al nen a **fer demandes**
- Comprendre i compartir **estats atencionals**
- Desenvolupar una **atenció** cada vegada més **sostinguda**
- Augmentar **capacitat d'escolta**

ÀREA SOCIAL: interacció recíproca i atenció compartida

RECURSOS I ESTRATÈGIES:

-
- Globus
 - Pilota
 - Música
 - Pompes
 - Titelles
 - Jocs circulars

ÀREA SOCIAL: habilitats socials

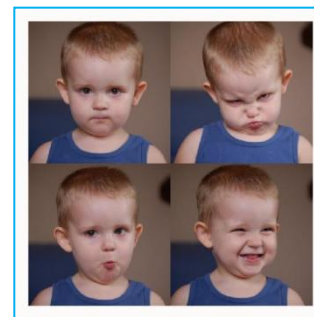
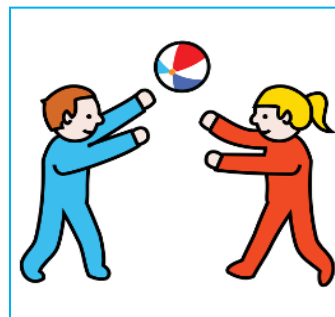
OBJECTIUS DE TREBALL:

- **Rutines socials.** Ensenyar al nen a comportar-se i adaptar-se a diferents situacions socials.
- **Adaptació al canvi** per disminuir les estereotípies, rebequeries, conductes rituals...
- Reconeixement de les **expressions facials** bàsiques: content, trist i enfadat. Associar aquestes expressions a les situacions quotidianes.
- Treballar les **emocions** a través del joc i les rutines.
- **Compartir** jocs i activitats amb adults o altres nens
- Fomentar **ajudar** als companys
- **Teoria de la ment.** Habilitat per comprendre i predir les conductes, intencions i creences dels altres.

ÀREA SOCIAL: habilitats socials

RECURSOS I ESTRATÈGIES

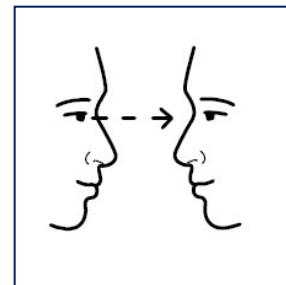
- Crear hàbits i rutines
- Modelar
- Reconduir
- Fer de **mediador**
- **Anticipar**. Potenciar el benestar
- Treballar les **emocions** a través del joc i les rutines. Posar nom als estat emocionals del nen

COMUNICACIÓ I LLENGUATGE

ELS ADULTS QUE TREBALLEM AMB EL NEN HEM D'AFAVORIR:

- **Ambient tranquil i còmode** que li proporcioni seguretat i confiança
- Potenciar la **proximitat i contacte físic** però sense envair el seu espai
- Posar-nos a l'alçada del nen per potenciar el **contacte visual** i facilitar el canal de comunicació
- Utilitzar **estímul**s que puguin cridar la seva atenció

COMUNICACIÓ I LLENGUATGE

OBJECTIUS DE TREBALL:

- Aprenentatge en **CONTEXT NATURAL**. El contingut ha de ser **FUNCIONAL**.
- Partir de les **habilitats comunicatives** de l'infant: observar, esperar i escoltar.
- **Seguir la iniciativa** de l'infant: imitant els actes del nen, interpretant els actes del nen.
- **Provocar i crear** situacions per potenciar que el nen es comuniqui.
- **No anticipar-nos** a les seves respostes, donar-li temps per poder respondre.
- **Valorar positivament** el que diu i fa el nen.
- **Implicar** i fer partícips a les persones que viuen i treballen amb l'infant.
- Fer servir els **recursos necessaris** perquè el nen es pugui comunicar: Sistemes Augmentatius i Alternatius de Comunicació (PECS i TC).

COMUNICACIÓ I LLENGUATGE

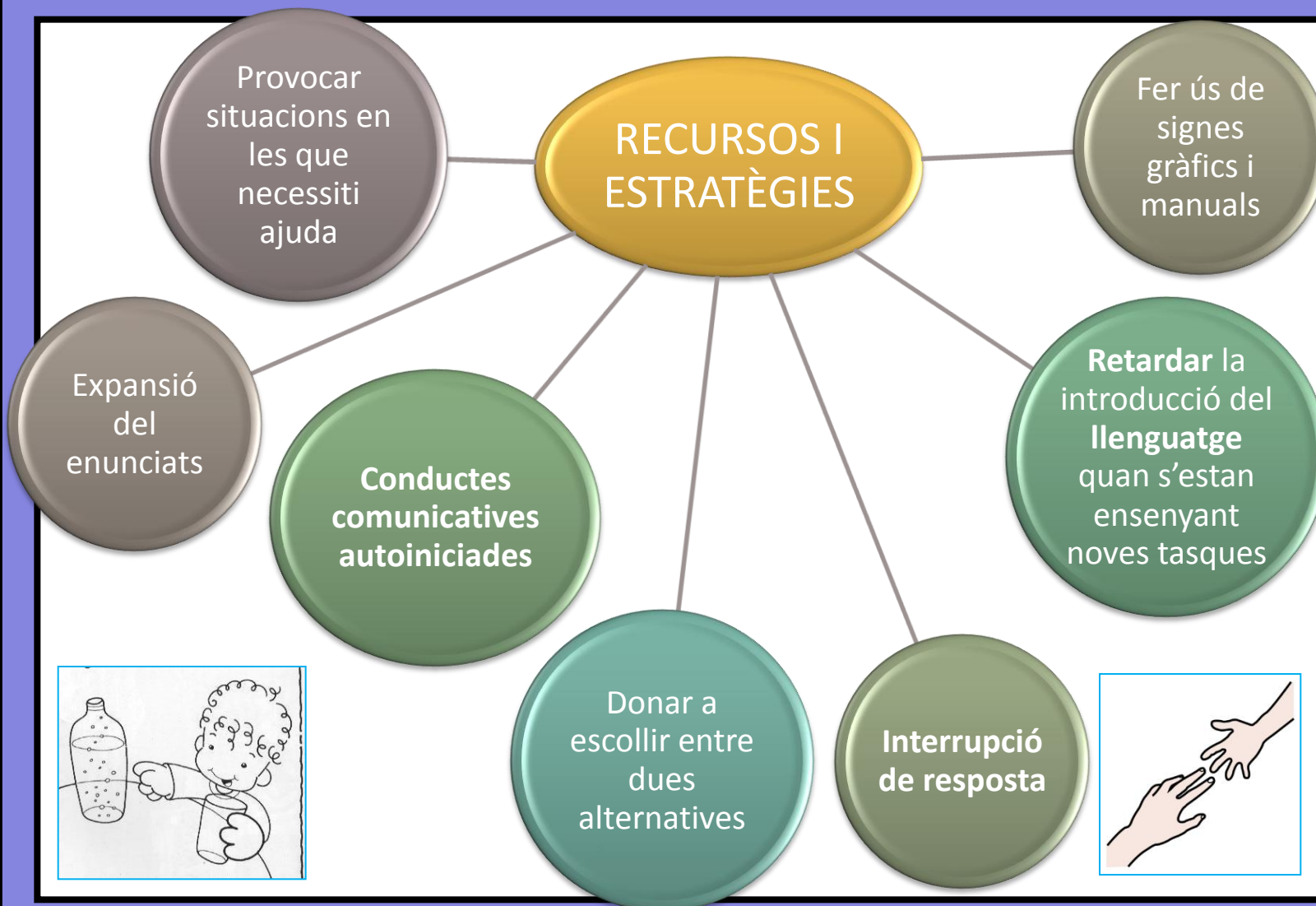
QUAN ENS DIRIGIM A L'INFANT HEM DE:

- Parlar a **poc a poc** i amb **claredat**.
- Frases **curtes** i **concises**.
- Usar **vocabulari adequat** al nivell del nen.
- Utilitzar una **entonació** agradable.
- Utilitzar **somriures, exclamacions i onomatopeies**

Corporació
Parc Taulí

COMUNICACIÓ I LLENGUATGE

Hospital de Sabadell

UDIAT
Centre Diagnòstic

Sabadell Gent Gran
Centre de Serveis

Albada
Centre Socioesportiu

Serveis d'Atenció Primària
Parc Taulí

ANTICIPACIÓ I FLEXIBILITAT

OBJECTIUS DE TREBALL:

- Aconseguir una **conducta i pensament més flexible** per adaptar-se millor als canvis
- Ensenyar a interpretar les claus de l'entorn per poder **anticipar** fets

Corporació
Parc Taulí

ANTICIPACIÓ I FLEXIBILITAT

RECURSOS I ESTRATÈGIES:

- Crear **RUTINES** i **HÀBITS** estables
- **Estructurar** i **ordenar** les activitats i els diferents contextos on es mou l'infant
 - **Estructurar** i controlar l'espai físic
 - **Protecció sensorial**
- **Anticipar** les tasques /accions/activitats que es duran a terme a nivell verbal i **VISUAL**
- **Negociar**: “primer això... i després allò”
- **Aproximacions progressives** cap a tot allò que és nou: objectes, textures, espais, etc...
- Introduir **variacions progressives** en aquells jocs que l'interessen i el motiven

Hospital
de Sabadell

UDIAT
Centre Diagnòstic

Sabadell
Gent Gran
Centre de Serveis

Albada
Centre Socioesportiu

Serveis
d'Atenció Primària
Parc Taulí

SIMBOLITZACIÓ: imitació i joc simbòlic

OBJECTIUS DE TREBALL:

- Penetrar en els jocs de l'infant i compartir el **plaer lúdic**
- Ensenyar a fer un **ús funcional** dels objectes.
- Ampliar els interessos de l'infant. Oferir i treballar **diversos temes de joc**
- Desenvolupar la capacitat de **simbolitzar**: “fer com si...”
- Desenvolupar formes de **joc sociodramàtic**
- Treballar habilitats **d'imitació**

SIMBOLITZACIÓ: imitació i joc simbòlic

RECURSOS I ESTRATÈGIES per estimular el JOC (I):

- Partir dels **interessos** de l'infant, **ampliar-los** i dirigir-los cap a altres activitats

- **Imitar** a l'infant, fer el que ell fa ajudar-lo a el seu objectiu

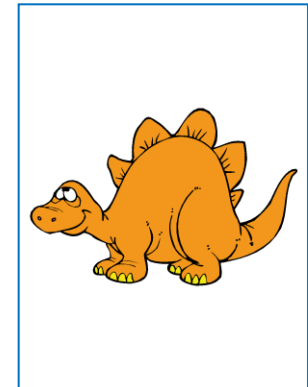

- **Interpretar** les accions del nen com si fossin intencionals i amb una finalitat
- **Respondre a les demandes** del nen de manera ràpida, intentar allargar aquest moment.
- **Diferenciar** les seves accions de les nostres

SIMBOLITZACIÓ: imitació i joc simbòlic

RECURSOS I ESTRATÈGIES per estimular el JOC (II):

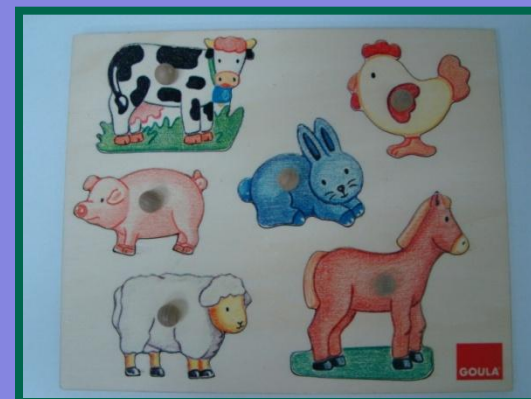
- **Ajudar-lo** mentre duu a terme una acció
- Posar **traves** per aconseguir el que vol
- **Modelar-lo** perquè faci un ús funcional dels objectes
- Ser **persistent**

Corporació
Parc Taulí

JOCS I ACTIVITATS

Hospital
de Sabadell

UDIAT
Centre Diagnòstic

Sabadell
Gent Gran
Centre de Serveis

Albada
Centre Socio-sanitari

Serveis
d'Atenció Primària
Parc Taulí

SIMBOLITZACIÓ: imitació i joc simbòlic

RECURSOS I ESTRATÈGIES per desenvolupar habilitats d'IMITACIÓ:

AMB OBJECTES	MOVIMENTS CORPORALS	MOVIMENTS FACIALS	AMB UN MODEL
Fer rodar un cotxe, fer volar un avió... Activitats de posar i treure Picar sobre la tapa d'un joc, la porta... Pentinar-se, donar de menjar...	Picar de mans, aplaudir Aixecar braços Tocar-se la panxa Fer hola/adéu... senyalar	Obrir la boca Treure la llengua Fer un petó Inflar les galtes Riure	Fer una torre Fer un pont Construir una casa Altres models...

HABILITATS D'AUTORREGULACIÓ

OBJECTIU:

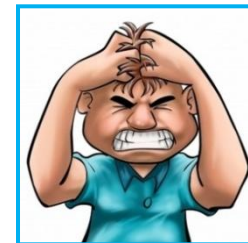

- Ensenyar a l'infant **estratègies** per poder **manejar** la seva pròpia **conducta** per fer front i **entendre** l'entorn que els envolta.

HABILITATS D'AUTORREGULACIÓ

RECURSOS I ESTRATÈGIES:

- **Comunicar-se:** dotar-lo de les estratègies i recursos necessaris perquè es pugui comunicar
- **PARAR-PENSAR-ACTUAR**
- **Discriminar els seus estats emocionals** per autorregular la seva conducta i actitud
- **Interioritzar autoinstruccions** del tipus: a poc a poc, primer això....després lo altre,...
- **Promoure l'autonomia** en els hàbits i rutines diàries
- Desenvolupar la capacitat de **planificació i reorganització**

CONDUCTA

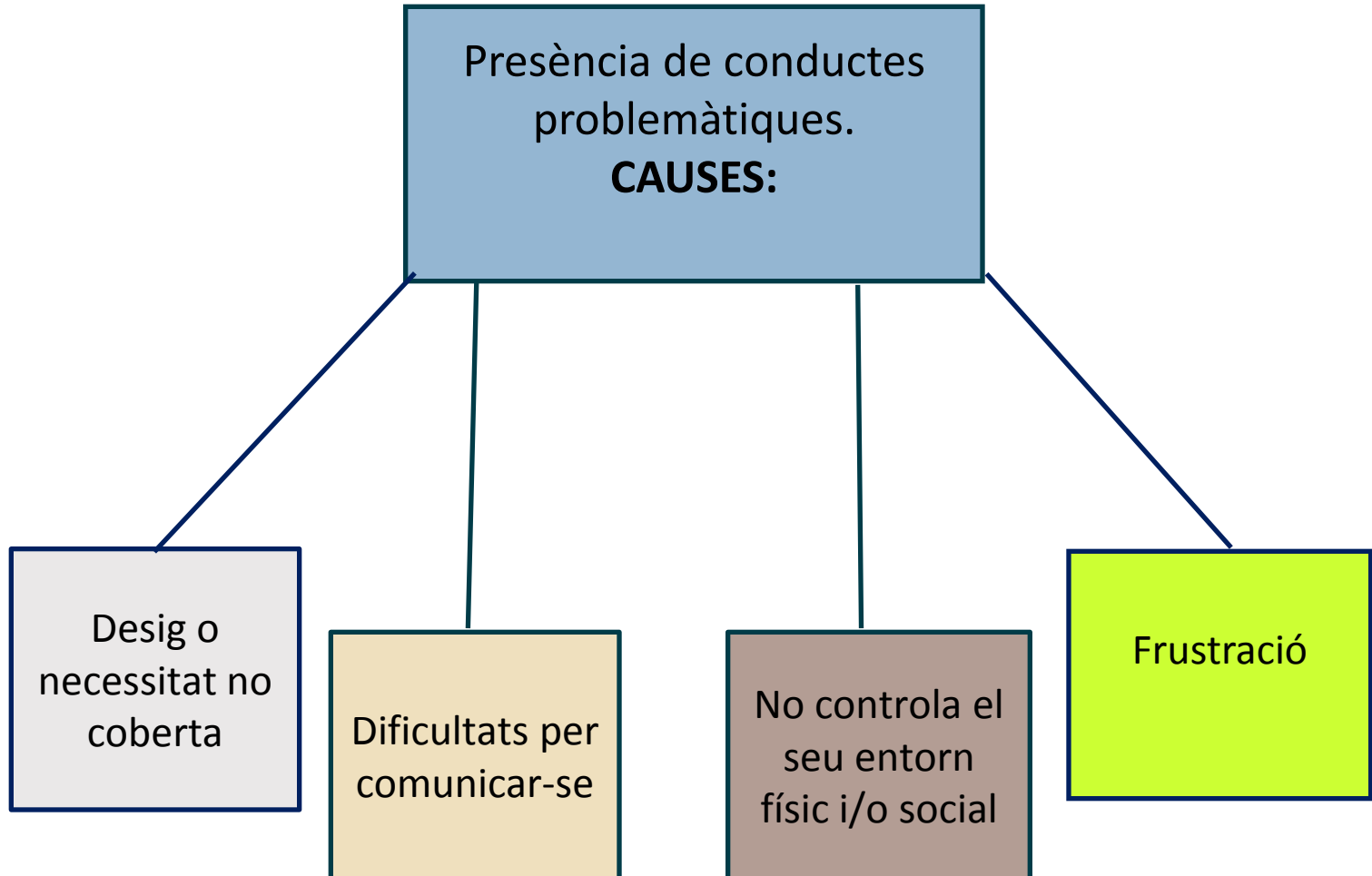
OBJECTIU:

- Disminuir la **freqüència, intensitat i duració** de les conductes
- Facilitar estratègies per millorar la **relació, la comunicació i aspectes emocionals**
- **Col·laboració** amb els adults de referència del nen (família, l'escola, terapeuta...)

Corporació
Parc Taulí

CONDUCTA

Hospital
de Sabadell

UDIAT
Centre Diagnòstic

Sabadell
Gent Gran
Centre de Serveis

Albada
Centre Socio-sanitari

Serveis
d'Atenció Primària
Parc Taulí

Corporació
Parc Taulí

CONDUCTA

RECURSOS I ESTRATÈGIES (I):

- **RUTINA:** és molt beneficiosa a tots nivells → proporciona estructura i tranquil·litat. Ajuda a satisfer les necessitats físiques del nen en el moment adequat.
- **NORMES:** indispensables pel bon funcionament del nen. Han de ser realistes, coherents, concretes i adequades a l'infant que tenim davant.
- **REFORÇ POSITIU:** És més important premiar la “bona conducta” que castigar la “mala” conducta. Fer extinció de les conductes negatives i reforçar les positives.

Hospital
de Sabadell

UDIAT
Centre Diagnòstic

Sabadell
Gent Gran
Centre de Serveis

Albada
Centre Socioesportiu

Serveis
d'Atenció Primària
Parc Taulí

CONDUCTA

RECURSOS I ESTRATÈGIES (II):

- Proporcionar **recursos i ensenyar conductes funcionals** al nen perquè es pugui comunicar verbal o gestualment amb el món que l'envolta. Exemple: ja està, més, dóna'm, no,...
- **Tècniques conductuals** per educar, ensenyar noves habilitats, formes adequades i adaptades de comportament a l'infant.
- Fer **extinció** de conductes negatives i **reforçar** les positives.
- **Dividir les tasques**: objectius seqüenciats, crear subobjectius. Plantejar tasques curtes, que tinguin un èxit immediat i reforçar-les immediatament
- Entendre el **perquè** d'una determinada conducta (antecedents...)

Corporació
Parc Taulí

MOLTES GRÀCIES PER LA VOSTRA ATENCIÓ

**Hospital
de Sabadell**

UDIAT
Centre Diagnòstic

**Sabadell
Gent Gran**
Centre de Serveis

Albada
Centre Socio-sanitari

**Serveis
d'Atenció Primària**
Parc Taulí

- **Montserrat Torras** mtorras@tauli.cat
- **Sara Vega** svega@tauli.cat